

ŽELEZAR

JESENICE, 24. oktobra 1964

ST. 43/VI.

Induktivni mešalec na novi ASEA električni peči

Naša nova ASEA električna peč bo poleg moderne konstrukcije peči same opremljena še s posebno pripravo za mešanje tekočega jekla — induktivnim mešalcem.

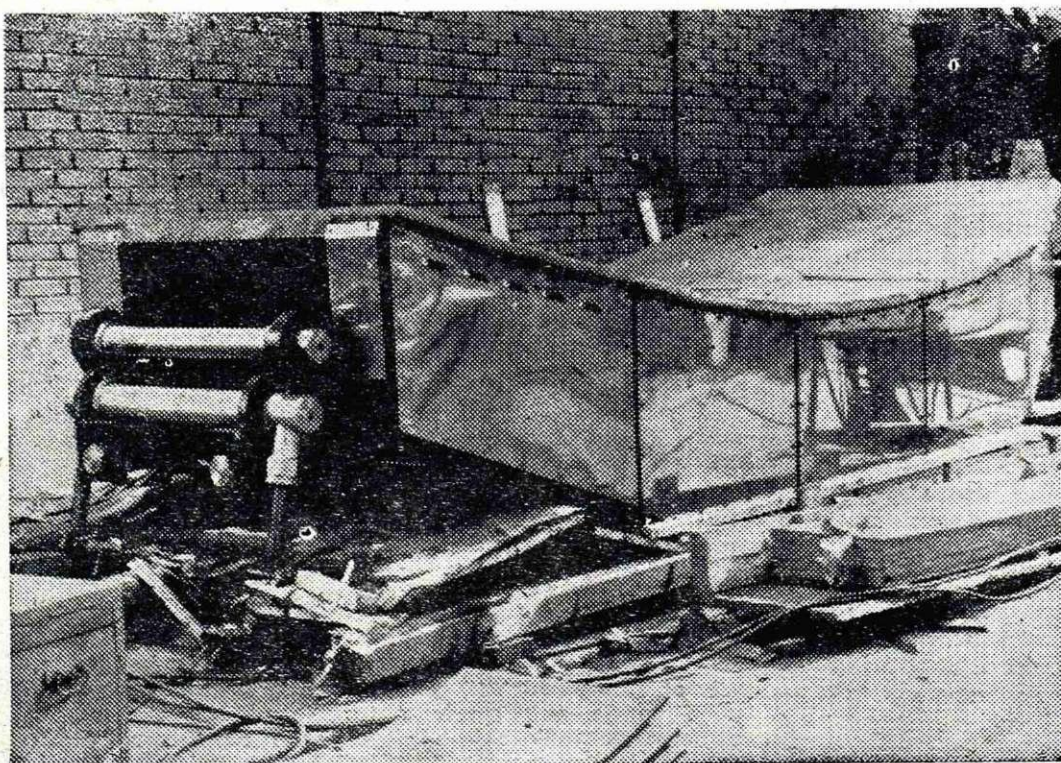
Induktivni mešalec je naprava, s pomočjo katere dosežemo kroženje tekočega jekla v peči. To napravo najlažje primerjamo s statorjem velikega elektromotorja, katerega rotor predstavlja tekoče jeklo. Induktivni mešalec ima dva glavna dela, in sicer: navitje, ki je pritrjeno pod dnom peči, in poseben generator, ki to navitje napaja. Generatorski sistem je nameščen v posebnem prostoru v transformatorski postaji električne peči. Če spustimo v navitje tok, se tvorijo v spodnjih slojih tekočega jekla tangencialno delujoče elektromagnetne sile, ki so tako močne, da povzročajo kroženje tekočega jekla. Smer in hitrost mešanja lahko reguliramo.

Induktivni mešalec se posebno uveljavlja pri pečeh z

zmogljivostjo nad 30 ton. Smatra se, da se pri pečeh do 30 ton da še zadovoljivo mešati jeklo z drogovi in grebljami, vendar je že zelo težko izdelovati visokolegirano jeklo. Pri tem je to za posado peči velik fizičen napor. Prav tako predstavlja odstranjevanje žlindre pri velikih pečeh velik problem. Vse te težave v veliki meri odstranimo z uporabo induktivnega mešalca.

Poleg teh ima induktivni mešalec še druge prednosti. Znano je, da je hitrost reagiranja med jeklom in žlindro odvisna od velikosti dotikalnih površin obeh faz. Z uporabo mešalca dejansko povečamo dotikalne površine, ker iz globine kopeli dotekajo na površino vedno sveže količine jekla, ki v dotiku z žlindro reagirajo. Tako dosežemo z uporabo mešalca popolnejšo dezoksidacijo, enakomernejšo porazdelitev legur in enakomerno temperaturo jekla.

J. U.

Induktivni mešalec za novo ASEA električno peč

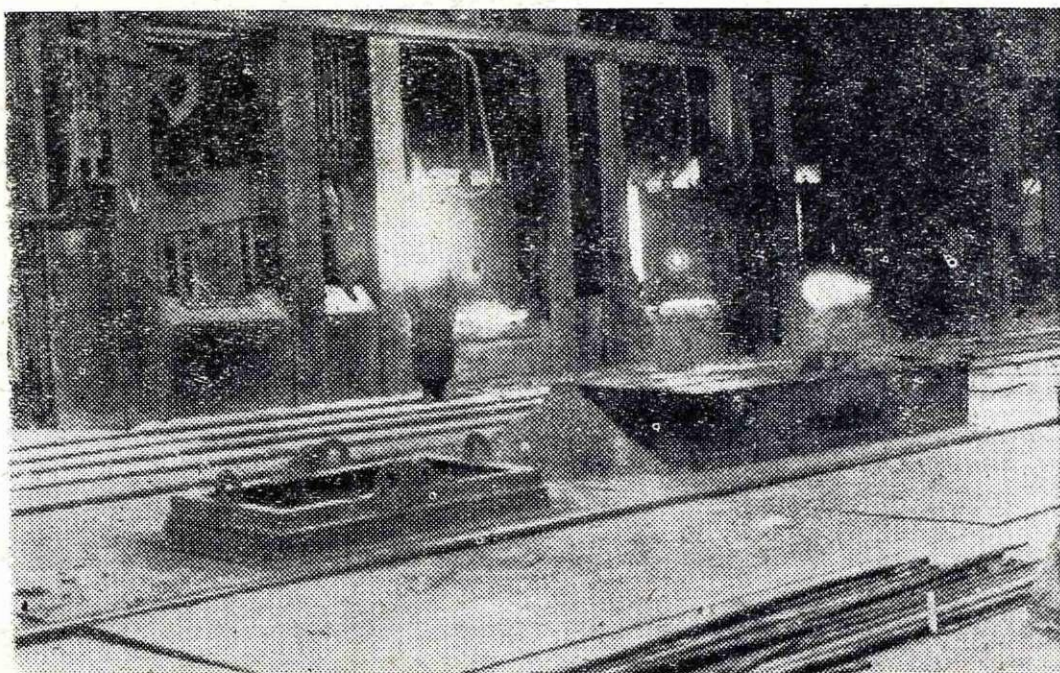
Nujno potrebujemo več ingotov in bram

Že nekaj let nazaj je za našo železarno značilno dejstvo, da potrebujejo valjarne več vložka kot ga lahko proizvedeta SM in elektro jeklarna. Zato smo si vedno pomagali tako, da smo kupovali ingote v drugih železarnah, predvsem v Železarni Sisak, ki je postala v zadnjih letih več ali manj stalen dobavitelj surovega jekla.

Tudi danes se to stanje v naši železarni ni izpremenilo, oziroma se je zaradi boljšega dela v valjarnah in težav v martinarni še poslabšalo. Poleg tega je pričela v Železar-

manjkanja surovega jekla, ki bo postala proti koncu leta vedno hujša. Preteklo soboto je bila skupna zaloga ingotov in bram na Javorniku nekaj več

prejšnjih letih. Poleg nekaterih objektivnih težav smo naleteli še na celo vrsto subjektivnih in na težke posledice nestrokovnega in malomarnega odnosa do dela in pravilnega odvijanja tehnološkega procesa. Vse to nas je privedlo tako daleč, da bomo verjetno letos proizvedli približno le toliko surovega jekla kot v letu 1963, ko smo imeli v začetku leta velike

Grozi nam najresnejša kriza zaradi pomanjkanja surovega jekla

ni Sisak letos s polno zmogljivostjo obratovati tudi nova bluming valjarna, tako da nam v letošnjem letu dobavljajo namesto ingotov samo polizdelek za našo žično valjarno. Vendar kot kaže, bomo do konca leta lahko dobili le še manjše količine materiala in še to ne samo v tistih kvalitetah, ki bi jih želeli. Dejansko nam grozi najresnejša kriza zaradi po-

kot 7.000 ton. Ker so v tej številki zajete prav vse šarže, torej tudi tiste, ki ne odgovarjajo trenutnim zahtevam proizvodnega programa valjarn, je jasno, da je takšna zaloga že prekoračila spodnjo mejo. Vse pa kaže, da se bo količina ingotov in bram tudi v prihodnje iz dneva v dan nižala, kar bo lahko privedlo do resne krize pri obratovanju valjarn.

V tej situaciji smo navezani praktično na svoje lastne sile. Izhod je edino v tem, da proizvedemo v lastni jeklarni več ingotov in bram! Ker elektropeč že tako proizvaja praktično največ kar premoreta oba agregata, potem ostane samo še martinarna.

V letošnjem letu proizvodnja v naši martinarni ne teče tako kot bi morala, oziroma kot smo bili navajeni v

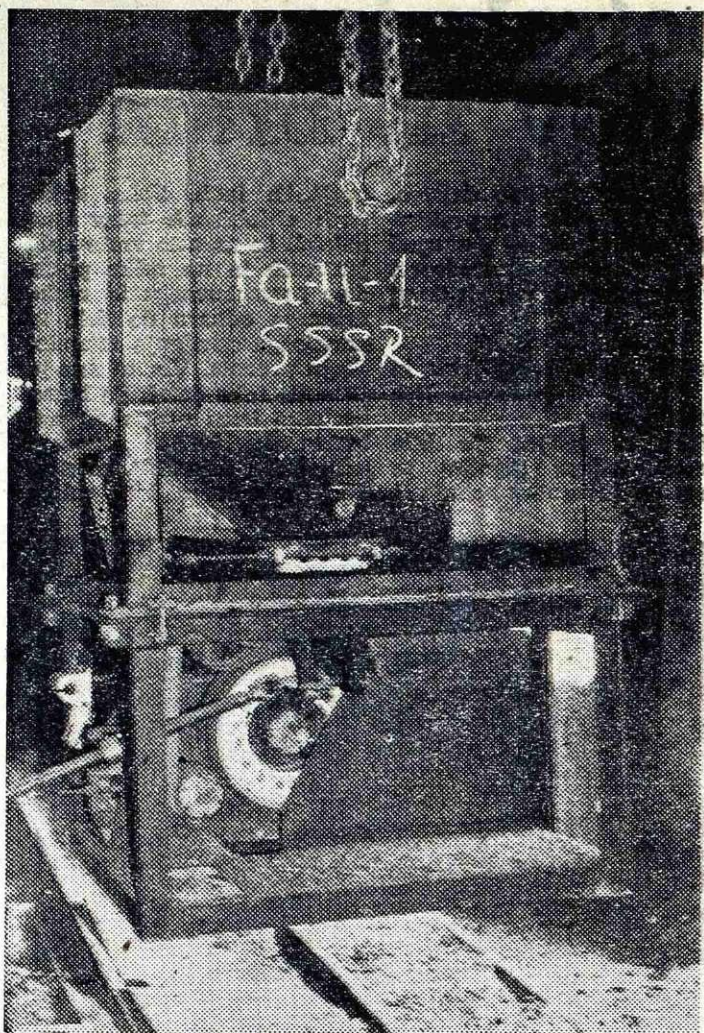
težave zaradi zime, v poletnih mesecih pa zaradi neuspeha uvajanja dela na štiri zmene. Pri tem pa ne velja pozabiti, da smo leta 1962 proizvedli 331.291 ton surovega jekla, lani pa samo 313.073 ton!

Med objektivne težave, ki so tudi imele svoj delež pri letošnjih slabih proizvodnih uspehih martinarne, lahko štejemo nagrajevanje, ki z ozirom na težke delovne pogoje in važnost samega obrata za normalno obratovanje cele železarne ni bilo v redu. Vendar moramo priznati, da je to pereče vprašanje z zadnjo spremembo v nagrajevanju in posebej še s priznanjem posebnega statusa martinarni v okviru naših možnosti tudi rešeno.

Problematici proizvodnje in situaciji v martinarni je bil (Dalje na 2. strani)

POHVALA ZA VESTEN ČUT DO DRUŽBENE LASTNINE

Dne 13. oktobra ob 17. uri sta sodelavca Čelesnik in Čigoja opazila, da se v transformatorju kamnoloma nekaj sveti. Čeprav nista zaposlena v obratu plavž, sta imela dovolj skrbi za to, da ne bi prišlo do večje materialne škode. Tovariš Čigoja je kljub hudemu dežju stekel v kamnolom in tamkajšnje sodelavce obvestil, da v transformatorju gori. Zaradi pravočasnega posredovanja ni bilo materialne škode ter motenj v obratovanju. Za njihovo vestnost ter skrb do družbene lastnine se jima iskreno zahvaljujemo.

Stroj za zametavanje SM peči s sintermagnezitom

Dobili smo stroj za zametavanje SM peči s sintermagnezitom

Dno, spodnji del zadnje ramo občasno popravljati in stene in stebričev SM peči pri tem uporabljamo kot so toplotno, mehansko in odgovarjajočo ognjevarno zaradi kemičnega vpliva gradivo sintermagnezit, ki žilindre ter raztaljenega jekla smo ga do sedaj ročno z lozelo obremenjeni deli zgornjega ustroja. Zato jih mo-

Nujno potrebujemo več ingotov in bram

(nadalj. s 1. strani) posvečen tudi sestanek pred tednom pri Jelenu. Sestanka so se poleg vsega vodilnega kadra martinarne udeležili še glavni in tehnični direktor, direktor kadrovskega sektorja ter predstavniki samoupravnih organov in političnih organizacij podjetja.

Na sestanku smo ugotovili, da je pri sedanjih situaciji v zvezi s pomanjkanjem vložka za naše valjarne nemogoče dopustiti, da bi martinarna obratovala, zaradi različnih subjektivnih težav, tudi v prihodnje pod svojimi realnimi možnostmi. Zadnje izplačilo osebnih dohodkov v oktobru je dokazalo, da so se kljub sorazmerno nizki proizvodnji v septembru letja za martinarne znatno povečali, posebno še na tistih SM pečeh, kjer so se posade zavedale, da lahko s povečanjem proizvodnje znatno povečajo tudi svoje osebne dohodke. Zato je odpadla eden izmed glavnih vzrokov, ki je imel določen negativen vpliv na razpoloženje in elan delovnega kolektiva v martinarni.

Sedaj pa je potrebno z zaostrovanjem tehnološke in delovne discipline, s pravičnimi odnosi, izboljšano organizacijo dela, pravilno kadrovske politiko in dobrim delom samoupravnih organov obrata zagotoviti čim večjo proizvodnjo surovega jekla v zahtevani kakovosti in asortimentu. Pri tem bodo forumi železarne, to je samoupravni organi, politične organizacije in uprava nudili v vsakem oziru vso možno pomoč.

Stanje je jasno. Kolektiv celotne železarne je priznal z ozirom na specifične pogoje v martinarni kolektivu tega obrata v zvezi z osebnimi dohodki še 10 % več kot ostalim obratom. Zato pa tudi pričakuje, da bo kolektiv martinarne storil vse, kar je v njegovi moči za povečanje proizvodnje do tiste ravni, ki jo obstoječi agregati omogočajo. Pri tem mora biti jasno tudi to, da prinese vsako povečanje proizvodnje in izboljšanje asortimenta avtomatično tudi večje osebne dohodke martinarnem, valjar nam pa več tako potrebne vložka!

K.

DE livarne

Disciplina, kvaliteta, kvantiteta...

V livarni je bila v petek, 16. oktobra, polnoštevilna seja DSDE, na kateri so imeli na dnevnem redu v glavnem le eno točko: proizvodni problemi v livarni.

Predsednik DS livarne tovariš Teodor Vister je nakazal resne proizvodne probleme. V nadaljevanju je tudi obratovodja omenil pomanjkljivosti, ki resno zavirajo delovni polet kolektiva, ki je v letošnjem letu kljub očitkom, da livarne ne rabimo, dokazal, da je kolektiv, ki je na mestu in je svoje obveze do družbe do sedaj v celoti izpolnil. Njegovo dozorelost so dokazale opravljene naloge za domačo investicijsko izgradnjo in prodajo, saj je bilo izdelanih poleg obveznosti za vzdrževanje obratov železarne dodatno še preko 500.000 kg odlitkov v vrednosti 200 milijonov dinarjev in to v najtežjih delovnih pogojih.

Vendar pa so se tudi ob tej proizvodnji vseeno pokazale še razne pomanjkljivosti in napake, ki jih bo kolektiv livarne v prihodnje moral

odstraniti. To pa je bil namen te seje, da razpravljamo o težavah in jih v bodoče po možnosti odpravimo. Razprava je pokazala, da še vedno ni dovolj discipline, tiste zavestne discipline, ki narekuje delu svoj tempo, ne da bi bil zato nekdo potreben za nadzor... Iz tega je sledila misel, da moramo storiti vse, da bomo delovni čas še bolj izkoristili, saj odpade iz proizvodnje še marsikatera dragocena neizkoriščena ura. Odkrivanje notranjih rezerv je bila zahteva, potrjena od vseh članov DS. Ta problem ni samo slučajen, temveč je postal zahteva našega časa, od njegove rešitve pa je odvisen tudi naš obstanek. Boljše izkoriščanje strojnih naprav livarne bo omogočilo povečati količinsko in kvaliteto vrednost našega dela. Rezultat te razprave je bil sklep delavskega sveta, ki bo v prihodnjih dneh predložen zboru DE livarne, da je treba:

— izboljšati zavestno disciplino, od prihoda na delo preko malice do zaključka dela;

— brezpogojno, z večjim prizadevanjem in ostalimi potrebnimi ukrepi izboljšati kvaliteto izdelkov;

DE valjarna 2400

V prihodnjem letu 100.000 ton?

V petek, 16. oktobra je bila redna seja delavskega sveta DE valjarne 2400, na kateri so člani obravnavali plan za prihodnje leto, devetmesečno poročilo in razne tehnične pokazatelje za devet mesecev.

Seji delavskega sveta je prisostvoval tudi inž. Arzenšek, ki je obrazložil plan za prihodnje leto, ki znaša 100 tisoč ton, od tega za potrebe železarne 15 tisoč ton. Poudaril je, da pri tem računajo, da bo peč normalno obratovala, kakor tudi vse druge naprave in da ne bo večjih zastojev. Člani DSDE so menili, da plana ne bo mogoče izpolniti, ker peč ni v redu. Masa ni najboljše kvalitete in ker nimamo deviznih sredstev, jo ne moremo uvoziti, domača pa še ni preizkušena. Prav tako so težave tudi na drugih mestih. Na primer rezervnih delov za Wellman voz ni mogoče dobiti, kritično pa je tudi stanje z vložkom. Poudarjeno je bilo, da s sedanjimi pogoji dela ne bo mogoče izpolniti plana.

K.

— zahtevane naloge (kokele in ostale odlitke) je na vsak način treba v dogovorjenih rokih tudi kvaliteto opraviti.

Iz razprave je bilo še razvidno, da je velik del težav, ki nas še močno ovirajo, v vzrokih, ki so izven našega dosega (vprašanje koksa, livarskega peska, plavžarskega plina, vagonov, železovega praška, prostora itd.) in jih bo treba še urediti.

V odkriti razpravi je bilo prikazano dejansko stanje, uspehi, pomanjkljivosti in težave ter bo z odstranitvijo teh problemov lahko odpadla tudi marsikatera nadura, ustvarili pa bi si pogoje tudi za skrajšani delovni teden.

T. R.

Zahvala

Dne 11. oktobra ob 20. uri sem se v Železarni Jesenice na Belškem polju ponesrečil. Odpeljali so me takoj v splošno bolnišnico.

Vodji nadzorne službe tovarišu Podvizu se zahvaljujem, ker je hitro posredoval potrebne podatke, tako da so bile odstranjene vse ovire za takojšnje zdravljenje.

Avgust Jakelj
upokojenec

Inž. Bartelj je poročal o devetmesečnih uspehih. Iz njegovega poročila je bilo razvidno, da nekoliko zaostajamo za planirano proizvodnjo.

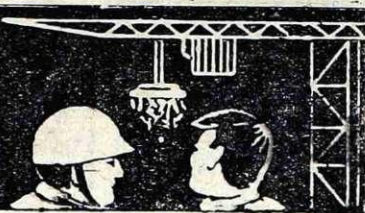
Člani delavskega sveta so razpravljali tudi o nedeljskem delu in o popravilih v ponedeljkih. Po temeljiti razpravi so sprejeli naslednje sklepe:

1. Če je objavljeno, da valjarna v nedeljo normalno obratuje, velja to za vso posado pri progi in v adjustaži. Za neopravičene izostanke izgubijo prizadeti celomesečni stimulacijski dodatek.

2. Vozače Wellman voza je treba ponovno poučiti, kako se sme in kako ne ravnati z vozom, obenem pa zadolžiti zakladalce, da brame obrnejo z glavami k robu.

3. Skopskim praktikantom, ki so vključeni v redno obratovanje, oziroma nadomeščajo, bodo po sklepu DSDE izplačali za dnevno 700 dinarjev. O delu bodo posebne spiske vodili mojstri.

Nesreče

TOPILNICE PLAVŽ

Anton Tavčar, topilec, je dobil opekline na stopalo desne noge, ko je prežigal prebodno odprtino in mu je tekoča žilindra brizgnila v coklo.

Ivan Berlot, delovodja visokih peči, je odprl šobo, ki jo je žilindra zalila pri prisilnem posedanju peči. Pri tem ga je oplazil curek tekoče žilindre in povzročil opekline na desni nogi.

MARTINARNA

Rasim Čelebić, jamski pomočnik, je z vodo hladil livno jamo. Pri tem mu je sodelavec vrgel nehote vročo žilindro v coklo in povzročil opekline.

Jože Skrt, jamski pomočnik, je zapenjal lijake. Veriga je naglo zanihala in ga poškodovala nad levim očesom.

Rustem Beriša, pomočnik čistilca preboda, je jemal probo in so ga pri tem iskrene opekle na palec desne roke.

LIVARNA

Edver Ališić, pomočnik zidarja — topilca, je padel pri ravnanju opeke in si pri tem poškodoval prsni koš.

Jože Jožef, izkopalec jeklene litine, je rinil štiriosni vagon ozkega tira. Pri tem se je tako nagnil, da mu je ležaj drugega vagona poškodoval gleženj desne noge.

Anton Lunder, izpraznjevalec kokila, je iztresal kokile in mu je pri tem brizgnil vroč pesek ter ga opeknel na levo nogo.

SAMOTARNA

Ahmed Mislimov, odprenik, je z železnim drogom potiskal vagonček. Železni drog mu je padel na roko in mu poškodoval prst leve roke.

VALJARNE JAVORNIK I

Milan Stevič, pomožni delavec, je samovoljno rezal gredice z avtogensko pištolo. Ogorek mu je padel na čevlji, da si je opeknel stopalo leve noge.

JAVORNIK II

Miha Blagne, I. ravnalec, je pri uravnavanju pločevine v ravnalni stroj opazil, da je vmes tudi tablica za dimenzijo in jo je hotel izvleči. Spodrsnilo mu je, pri čemer je vtaknil rokavico med valjčke, ki so mu zgrabili prste leve roke in mu jih zmečkali.

VALJARNA 2400

Smail Hodžić, pomožni delavec, se je po uravnavanju odpadne pločevine umikal žerjavu. Pri tem mu je spodrsnilo in se je poškodoval po glavi in desni roki.

Franc Dobravc, pomočnik ogrevalca, si je pri vlečenju zaboja s škajo iz jaška poškodoval prst desne noge.

ZICNA VALJARNA

Stane Jerman, delavec pri podtalnih škarjah, je stopil na izvaljani profil in si izvinil desno nogo v gležnju.

Anton Jakšič, pomočnik pri peči, je pri izvlačenju ingotov iz peči z železnim drogom padel drog na levo nogo in mu poškodoval stopalo.

Vše za čim večjo proizvodnjo surovega jekla

Želja nas vseh je izdelati čim več jekla. Za doseg predvidenih nalog je tehnični direktor sklical posvet vseh odgovornih v jeklarni. Ker je bilo ob tej priliki povedano, da za dovoz vložka in odvoz jekla tudi promet predstavlja ozko grlo, je bil sklican sestanek strojevodij, kurjačev in premikačev. Na tem sestanku je bilo ugotovljeno, da je za skrajšanje časa pri dostavi vložka in odvozu ingotov ter bram iz livne jame potrebna najboljša koordinacija vseh tehtalcev jeklarne s premikalnim osebjem prometa. Najvažnejše je, da je čas ob zamenjavi dnin čim krajši in da nove skupine, če jim še delo ni odkazano, takoj ob nastopu dneve pridejo na odrejena mesta. Mazanje in čiščenje lokomotiv je treba opraviti v času čakanja na delo. Predlagano je bilo, da bi pesek za zaviranje in tudi premog nadomestili v bližino tehnične ob koflarni. Ko prično zakladati peči, mora čuvaj — kretnik z vednostjo normalnotirnega prometnika v fužinah in blokarja dati prednost prometu na ozkem tiru. Tehtalci morajo poskrbeti, da bo ostali premik, to je razvoz železa na jamo, dobrega in odpadnega gradiva itd., opravljen v času zakladanja. Predvsem o dovozu apnenca za plavže se morata pomeniti oba tehtalca

na zapadni strani jeklarne. Ker zamude vlakov in avtobusov ob dovozu na delo pogosto povzročajo motnje, so navzoči menili, da bo po potrebi predhodna izmena opravljalca dela do prihoda nove izmene. V takem primeru bodo povrnjeni povečani prevozni stroški in čas do prvega prevoznega sredstva. Vsi navzoči so bili soglasni, da je treba napeti vse sile za izpolnitev proizvodnega plana.

B. B.

DE martinarna

Enoletna šola za pomočnike topilcev

V sredo, dne 21. 10. 1964, je bila v martinarni 3. redna seja obratnega delavskega sveta, na katerega so povabili tudi predsednika DS Železarne tov. Grošlja in predsednika UO tov. Labura.

Proizvodnja v martinarni je v oktobru zelo nizka, ker obratujejo samo s 5 pečmi. Peč I je v remontu predčasno, že pri 291 šaržih, ker so se porušili zračni jaški, remont na peči B pa je zelo dolg, saj bo trajal mesec dni namesto običajnih 10 dni. Zaradi tega valjarne nimajo dovolj jekla. Zato so sklenili, da bodo pozvali člane kolektiva, da z ozirom na pomanjkanje jekla normalno delajo v vseh praznikih v novembru.

Poleg težav s pečmi pa imajo še velike težave s kadri. V martinarni je fluktuacija zelo velika in zaradi potrebe, ki se že kažejo, napredujejo na odgovorna mesta novi delavci že v zelo kratkem času, čeprav še niso za taka dela povsem usposobljeni. Ker je vprašanje kadra poleg ostalih manjših težav sedaj najbolj pereče, so sklenili, da bodo predlagali ZIC naj uvede enoletno šolanje topilniških pomočnikov.

Člani DS DE martinarne so se tudi strinjali, da odprejo novo delovno mesto vodilnega delovodje, ki bo imel nadzorstvo nad vsemi ostalimi delovodji.

Kordeževa

g. MIHAJLEVIC, ruski državljani, ki je prišel v zvezi z običajnimi obiski delegacij v okviru Združenih narodov. Imenovan je stalno zaposlen v Ženevi kot ekspert v Evropskem komiteju za jeklo.

Z našim gl. direktorjem in tehn. direktorjem, kakor tudi s predstavniki obratovodstva visokih peči in kapitalne izgradnje je razpravljal o problematiki proizvodnje visokih peči zlasti z ozirom na pripravo rude, za kar je ekspert. Do vsakega vprašanja je zavzel svoje stališče in dal nasvet, kako bi se eventuelno dalo problem rešiti. Na zaključku razgovora je poudaril, da je pot, ki smo jo zastavili za pripravo rude pravilna in, da bomo po rekonstrukciji lahko uspešno proizvajali

nanjetrgovinskega oddelka so med ostalimi vodili razgovore tudi z zastopnikom fe. Ferrolegeringer iz Züricha in sicer z g. Meienhoferjem in Kleinem. Ta firma nam je dolgo vrsto let dobavljala ferolegure in ostale surovine za elektrodni oddel. Ker je sedaj uvoznik ferolegur za vse jugoslovanske železarne Železarna Ravne so bili naši razgovori zgolj informativnega značaja v pogledu okvirnih potreb za prihodnje leto.

S predstavnikom fe. Gebräutner Griller z Dunaja g. Kaiserjem so se vodili razgovori glede naročil raznih vrst žice kot nemagnetičnih, žic za navitje, izolirnih in grelnih. Z ozirom na sedaj neugodno devizno bilanco z Avstrijo smo naročila pri tem stalnem dobavljaču

Obiskali so nas

grodelj. Posebno je opozoril na kvaliteto koks in ugotovil, da koks, ki ga sedaj uporabljamo ne odgovarja in da moramo nabaviti kvalitetnejši koks. Na koncu je še prav posebno pohvalil tehnične kadre, s katerimi je diskutiral.

Od firme Blaw Knox iz ZDA nas je obiskal g. Robert WIBLE in sicer z namenom, da si ogleda napredovanje del pri izgradnji blooming valjarne in valjarne trakov, za katero nam ta firma dobavlja opremo in, da se dogovori za pričetek montaže. S kvaliteto del je bil zadovoljen in v tem pogledu ni imel bistvenih pripomb — kritični pa so postali termini.

Nadalje so nas v zvezi z rekonstrukcijo in novogradnjami obiskali predstavniki Strojexporta Praga iz CSSR in sicer g. MAČAČEK Bohuslav in MAREŠ Ladislav. Razgovori so se vršili po vprašanju dobave turbovetrila za visoke peči. Ob tem obisku so se razčistila še nejasna tehnična vprašanja. Naši predstavniki so ugotovili, da je ponudbeni cena zelo visoka in sta zato zastopnika obljubila, da bosta na komercialnih razgovorih predložila novo ponudbo.

Lastnik firme REDAELI iz Milana nas je skupaj s svojim komercialnim in tehničnim direktorjem obiskal s ponudbo, da bi z nami zaključil pogodbo za dobavo vlečnih strojev in navijalnih strojev k pečem za patentiranje žice. Vodeni razgovori so bili za nas ugodno zaključeni.

Predstavniki našega zu-

zreducirali na minimum in se bomo morali preusmeriti na italijansko tržišče.

V inozemstvo so odpotovali

V preteklem tednu so odpotovali v inozemstvo: šef zunanjetrgovinskega oddelka tov. Teržan Zvon in strokovni sodelavec iz OTKR tov. ing. Stocca Bogdan v München zaradi rešitve reklamacije dobavljene pocinkane pločevine, katero smo prodali firmi Societe Technique et Financiere de Credit, Pariz.

Grupni šef valjarn tov. Odlasek Ciril je odpotoval v Berlin in se bo kot predstavnik našega podjetja udeležil letne skupščine vzhodno nemške jeklarske industrije, obenem pa bo to potovanje izkoristil tudi za obisk nekaterih večjih valjarn.

15. oktobra je odpotoval v Italijo kot štipendist tehnične pomoči IRI-ja tov. ing. Kalan Alojz, asistent martinarne. V Italiji bo praktičiral 8 mesecev in sicer po vprašanju proizvodnje jekla s kisikom.

Direktor gospodarsko-računskega sektorja Ravnik Stanko je skupaj z direktorjem Službe družbene kontrole iz Ljubljane odpotoval v Avstrijo k fi. Voest, Linz. Ta firma se zanima, da bi sodelovala z nami v naslednji etapi izgradnje hladne valjarne in je zato pripravljen nuditi tudi finančno posojilo. V cilju razčiščenja celotne problematike po tej ponudbi je bilo potrebno, da se imenovana zglasita pri direktorjih te firme.

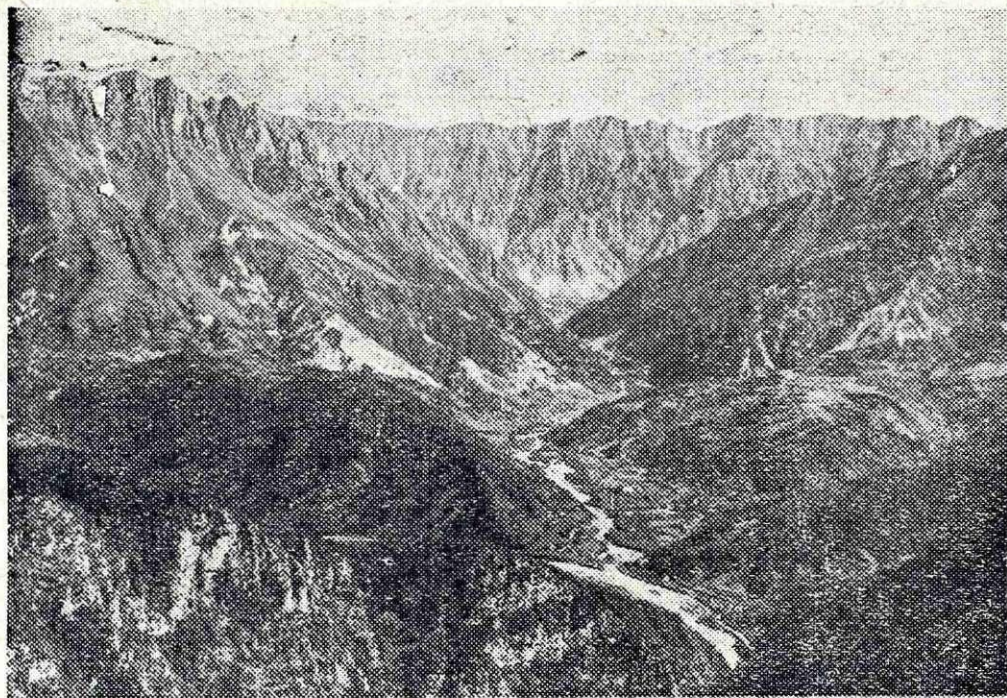
Anton Blažej

Po dolinah in vaseh zamejskih Slovencev

(Nadaljevanje in konec)

Slovenski jezik se je slišal samo okoli domačega ognjišča in v cerkvi. Postopoma pa so premestili večino slovenskih duhovnikov in one, ki so se za silo naučili slovensko in jih nadomestili s takimi, ki niso razumeli in se tudi niso hoteli naučiti jezika svojih vernikov. Danes slovenski duhovniki ne predstavljajo niti tretjine vseh duhovnikov. Mnogi so odšli v sosedno soško dolino, nekateri pa tudi med koroške Slovence. One slovenske duhovnike, ki niso hoteli kloniti in so še naprej opravljali svojo

so lokalni fašistični voditelji kruto varali tudi sami sebe. Kljub vsemu so se raznarodovalni poskusi razbili ob odločnosti Beneških Slovencev. Leta 1931 so morali Italijani pri ljudskem štetju, ki ni bilo pravično za Slovence, ugotoviti, da govori slovensko še vedno 33.932 prebivalcev. Beneški Slovenec je ostal tudi v najhujši uri samosvoj gospodar. Ni bil ne kolon, ne najemnik, kakor sosednji Furlan. Imel je svojo kmetijo, zemljo, travnike in še nekaj gozda. Rodil se je v domači hiši in tam tudi umrl. Seveda je bilo precej posestev preskrom-

Terska dolina z divje razoranimi Muzci v ozadju

službo v slovenskem jeziku, so klicali na kvesturo v Videm in jih kaznovali s tako imenovanim »svarilom« (diffida), ki je veljalo kot zadnja stopnja pred konfinacijo. Celo tedaj že 70-letni prof. Ivan Trinko je bil opominjan in postavljen pod policijsko nadzorstvo, ker se je drznil braniti pravice slovenskih vernikov. Duhovniki so se pritožili na videmskega nadškofa, ki pa jih sploh ni hotel poslušati. Nato so se obrnili neposredno na Vatikan, toda bili so še bolj razočarani. Odgovor, ki ga je dala kongregacija za izredne cerkvene zadeve, se je glasil, da Vatikan ne more ničesar napraviti, češ da fašistična vlada ne bi hotela v nobenem primeru popustiti.

Tako sta postopoma utihnili slovenska beseda in slovensko petje, posebno od leta 1920 naprej, v osemindvajsetih cerkvah po dolinah Beneške Slovenije. Krono svojemu delu pa so postavili fašisti, ko so leta 1934, ko je bilo preganjanje na višku, prisilili šest slovenskih duhovnikov, da so naslovili na samega Mussolinija zahvalno pismo, ker je odpravil rabo slovenskega jezika v cerkvi. Kakor so varali svoje predstavnike, tako

nih, da bi lahko preživljala večje družine, zato so morali v svet za kruhom. Če jim je bila sreča mila, so se vrnili z zaslužkom domov, si kupili posestvo v domačem kraju. Nedvomno je prav ljubezen do rodne zemlje, do svobode, ponos in zavest častne preteklosti bila Beneškim Slovincem glavna opora, da so uspešno prenesli vse raznarodovalne poskuse.

Ko so se jeseni leta 1942 pojavili slovenski partizani v Beneški Sloveniji, je kot plaz raslo narodnoosvobodilno gibanje med tlačnim slovenskim prebivalstvom. Beneški partizani so dokazali, kako znajo braniti svojo svobodo in človečanske pravice proti fašizmu in vsakemu narodnemu preganjanju. Vzhodna in zapadna Beneška Slovenija sta dali leta 1944 tri bataljone. Do konca vojne pa je število samostojnih slovensko-beneških bataljonov naraslo na pet. Poleg tega se jih je veliko borilo tudi v ostalih primorskih brigadah. Žal pa Beneški Slovenci tudi po teh hudih časih in težkih bojih niso dosegli svojih narodnih pravic.

Viri D. Feigel in V. Nanut: Beneška Slovenija.

Domač obračun

V nedeljo sta se srečali moštvi Zirovnice in Jesenic v prvenstveni tekmi za točke v odbojki. Nekoliko več znanja z žogo so pokazali Zirovnici in premagali Jeseničane s 3:2 (15:13, 15:10, 10:15, 10:15, 15:11).

ZIROVNICA: Tavčar, Rozman, Bergelj, Pšenica, Až-

man, B. Krevselj, Vengar in V. Kristo. JESENICE: Prešeren, Bajt, Bogataj, Resler, Potočnik, Eržen, Klinar, Kavčič in Šmit-tek.

Tekma je bila zelo živahna in razburljiva. V prvih dveh setih so bili boljši domačini (tekma je bila v Zirovnici). Ko so imeli zmago že v žepu, so nenadoma po-

pustili. Gostje so to slabost znali izkoristiti in zmagali 2 seta. Pri rezultatu 2:2 se je pričel zadnji odločilni set. Domače igrišče in publika sta mnogo doprinesla k zmagi Zirovničanov, ki so s povkazano igro popolnoma zasluženo premagali moštvo Jesenic. Tekmo je sodil pred tri sto gledalci ne najbolje Bulc iz Ljubljane. P. K.

S Planine pod Golico že letos v dvanajstih

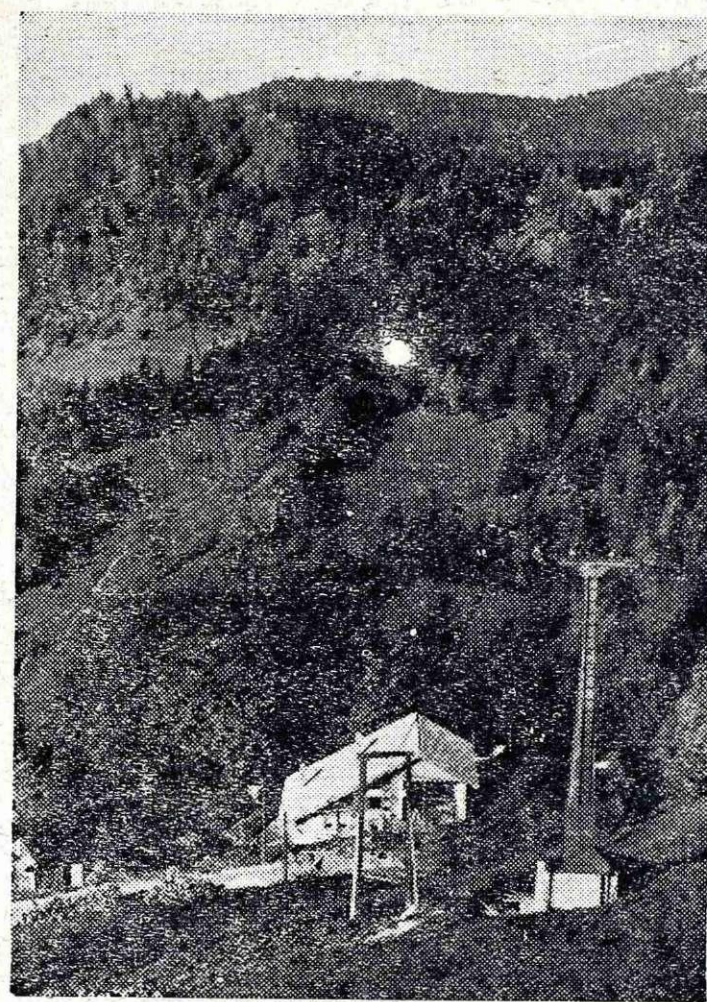
Podjetje »Ljubljana transport«, poslovna enota Jesenice gradi novo žičnico s Planine pod Golico na Španov vrh. Ta sedežnica, ki bo dolga 1650 metrov in bo imela višinske razlike 390 metrov, bo lahko v eni uri prepeljala na Španov vrh od 280 do 404 potnike. Žičnica bo obratovala na dve hitrosti. Najmanjša bo 1.60 m, največja pa 2.25 m/sek. Tako bo lahko potnik v 12 ali največ 17 minutah na Španovem vrhu.

Prednost dveh hitrosti je predvsem v tem, da bodo tudi starejši izletniki lahko vstopali in izstopali. Glavni pogon žičnice je v spodnji postaji in sicer znaša moč motorjev 100 kW. Vrv, na kateri bo obešenih 165 sedežev, bo tekla preko 19 stebrov.

Največja razdalja med zemljo in vrhovi znaša 39 metrov. Naj omenimo še to, da bo žična vrv težka 7320 kg, da meri njen premer 24 mm in je enaka vlečni vrvi žičnice na Voglu.

Na žičnici bodo tri postaje. Spodnja postaja na Planini

pod Golico, ki bo tudi 10. prenočišče, postaja je v gornjem delu. Srednja postaja na vrhu bo v ta namen vrh, na kateri bo nudila prenočišče obiskovalcem, mer bo v glavnem vs in izstopanje po v men uredili pono 1 Tretja, zgornja post na vrhu Španov vr gradbena dela ravlj berno podjetje »ava« no opremo pa č podjetje »Met« i bora, ki tudi dzo

Spodnja postaja žičnice na Planini pod Golico

Srednja postaja žičnice

Socialna podpora - skrb za ljudi ki se niso sami v stanju re

V vsaki dobi in v vsaki družbi je nekaj ljudi, ki se niso v stanju sami preživljati z lastnim pridobitnim delom. Razlogi, da ljudje zaidejo v tak položaj, so zelo raznoliki in humanost družbe je tista, od katere zavisi, kako ti ljudje žive.

Politično gospodarski aktiv cialnih podpor, ki jo je izve občine Jesenice je opozoril del oddelka za družbene službe občinske skupščine. Po reviziji uživa socialno pod to so bile podražitve osnovnih življenjskih potrebščin v letošnjem poletju. Opozorilo je našlo svoj odmev in danes že lahko govorimo o prvih uspešnejših prizadevanjih ter o povečani skrbi za to področje.

Do srede septembra je bila opravljena revizija vseh socialnih podpor, ki jo je izve občine Jesenice je opozoril del oddelka za družbene službe občinske skupščine. Po reviziji uživa socialno pod to so bile podražitve osnovnih življenjskih potrebščin v letošnjem poletju. Opozorilo je našlo svoj odmev in danes že lahko govorimo o prvih uspešnejših prizadevanjih ter o povečani skrbi za to področje.

koren, Kranjskora, Srednji vrh - 5; drugod - 3. Iz pregleda razvija je znatno večje razpirancev v krajih ol Gre za ostarele, bili v delovne razme niso uživalci pojini pa za takšne, so uve le krajše zapise in jemajo minime osebe družinske po ne. temu pa je zn štev cialnih podpore n jem mestnem področ so odvisni od cialne pore zaradi različ vzrokov. Najpoteje s ljajo tile:

io na Španov vrh sti minutah

ico, ki bo urejeno prenočišče. Ta je v glavnem že zgrajena na Črnu vrhu, tako lahko prenoči desetim. Varnostna pa avnem vstopanje vanje, v ta na- dila postaja, bo Španov vrh. Vsa delaavlja grad- djetje, stroj- mo pa dobavilo »Metala« iz Mari- tudi nadzoruje in

kontrolira montažo. Elektro- montažo pa je prevzelo pod- jetje IMP iz Ljubljane.

Dela so v zaključni fazi. Treba je le še namestiti žič- no vrv in sedeže, nato pa bo lahko žičnica začela poskus- no obratovati. Pri delu na žičnici "se je posebno izkaza- la montažna skupina iz žele- zarne, ki je delala v prostem času izredno prizadevno in uspešno. Če žičnica do pred- videnega roka ne bo stekla, bo vzrok največ v kasnitvi z gradbenimi deli. Med grad- njo pa je bilo tudi mnogo

drugih problemov, kot pro- blem električne energije, saj je bilo treba položiti nov kablovod. S tem so rešili obe- nem tudi problem vode in elektrike na Španovem in Črnem vrhu ne samo za se- danj, ampak tudi za prihod- nje. Iz posebnega zajetja s črpalko črpajo vodo na zgor- njo postajo na Španovem vrhu, tako da bo vode dovolj za vse in bo imela tudi za- dosten pritisk.

Investitorja skrbi potek gradbenih del. Kot smo že omenili, so se le-ta zakasnila zaradi pomanjkanja električ- ne energije in novega kablo- voda. Še bolj zaskrbljujoča pa je zunanja ureditev žič- nice. Brez dvoma je treba vzporedno z žičnico urediti tudi parkirni prostor pri spodnji postaji, še bolj nuj- na pa je ureditev ceste na Planino pod Golico.

Misliti pa bo treba tudi na povečanje in novogradnjo hotelskih kapacitet, česar do sedaj skoraj lahko rečemo, sploh nimamo. Športno dru- tvo že ureja tekmovalne smu- čarske proge s Španovega vrha, urediti pa bo treba tudi družinske proge, saj naj bi bil Črni vrh namenjen predvsem rekreaciji delovnih ljudi.

Žičnica na Španov vrh ni majhna investicija, zato bo treba skrbeti, da bo njeno obratovanje rentabilno. Jasno je, da je potem nujna zuna- nja ureditev, za katero pa bodo morale poskrbeti ostale zainteresirane organizacije in to čimprej. Prav bi bilo, da bi se za dokončno ureditev zavzeli tudi delovni kolektivi in njihove sindikalne orga- nizacije, posebno še, če želi- mo, da bo Črni vrh res po- stal rekreacijski center.

—jn

Smučarski dom športnega društva na Črnem vrhu

Pojasnilo k članku: „zakaj podražitev vode“

Tarifa za porabo vode je bila spremenjena po sklepu občinske skupščine z dne 27. 12. 1963 ter objavljena v Uradnem vestniku Gorenjske, št. 3, dne 5. 2. 1964. S tem dnem so pričele tarife velja- ti.

Tarifa za uporabnike jav- nega kanalizacijskega omrež- ja so bile spremenjene s sklepom občinske skupščine dne 3. 2. 1964, ki so začele veljati s 1. 1. 1964; odlok je bil objavljen v Uradnem vest- niku Gorenjske, št. 6, dne 11. 3. 1964.

Odlok o obveznem odlaga- nju in odvažanju smeti ter odpadkov v mestu Jesenice je bil sprejet na seji občins- ke skupščine dne 27. 12. 1963, začel pa je veljati z dnem objave v Uradnem vestniku Gorenjske, št. 3, dne 5. 2. 1964.

Iz navedenega sledi, da se v zadnjem času nobena tari- fa za komunalne storitve ni

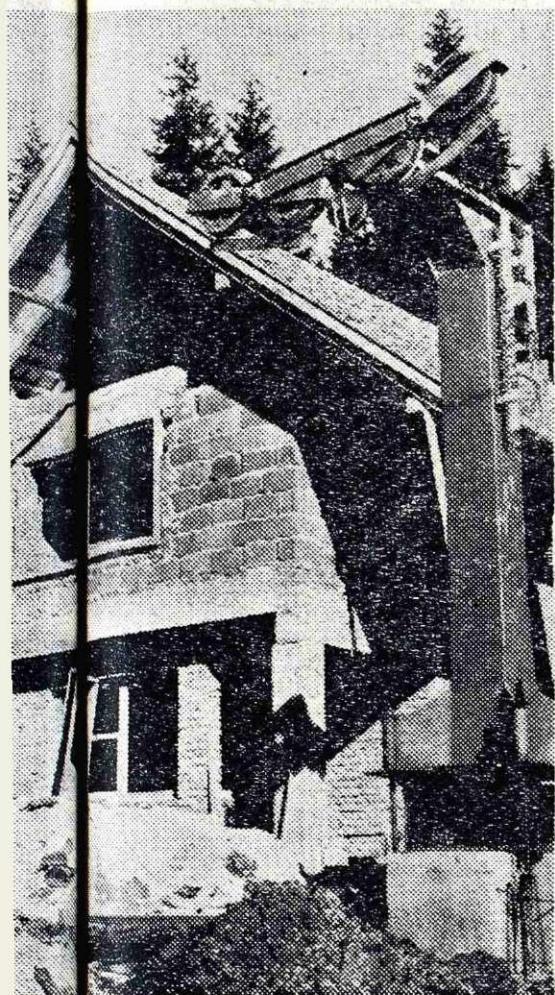
spremenila, torej tudi ne ka- nalščina.

Problem vode bo vedno bolj kritičen, ker z novimi gradnjami zmanjšujemo ob- stoječo zmogljivost vodovo- da, stanje pa je poslabšalo izredno kritično stanje pred- vsem od pomladi do jeseni, kar je letos občutila vsa Evropa in ne samo Jesenice. Dokler ne bo zgrajen vodo- vod Vrata — Jesenice, se stanje na Jesenicah ne bo zboljšalo.

O odvažanju smeti je bilo že dovolj razprav. Upamo, da se bo stanje z nabavo furgona, izdelavo urnika red- nega odvoza smeti in z ob- vezno nabavo smetnjakov (tudi v objektih, kjer spu- ščajo smeti po jaških v kleti) občutno izboljšalo. Pripo- minjam pa, da niso vedno krivi uslužbenci Komunalne- ga podjetja Jesenice za raz- na negotovanja. Sporazumno

bi se dal na primer urediti nemoten dostop do kletnih prostorov brez nepotrebnega iskanja ključev ter namešča- nje smetnjakov na primernih mestih. Odvoz papirnatih odpadkov pa bi se moral po- sebej urediti, saj so povsod druge predpisane posebne, višje odvozne tarife za papir oziroma je sploh prepoveda- no tlačiti ga v smetnjake, ker bo ta pri vsakem vetru moral nekam zleteti, obenem pa so smetnjaki prehitro pol- ni. Svetujemo pa, da bi bilo bolj koristno papir, lepenko, škatle in podobno sproti se- žigati ali spravljati za razne papirne akcije. Šolski otroci vam bodo zelo hvaležni za vsak papir, s čimer jim bo- ste pripomogli ob koncu leta do lepega izleta, okoli hiš pa bo toliko manj smeti.

Skupščina občine Jesenice Oddelek za gradbene in ko- munalne zadeve

postajnice je na Črnem vrhu

z tiste občane, i preživljati

ranjskegora, Gozd, rh — Rateče — 3. leda javno, da večje delo pod- v km okoliših. tarele, ki niso ovnenazmerju in alci pojaine, ali šne, ki uveljavili zapo- ve in pre- inima osebe ali pok- ne. Kljub e znaštevilo so- odpir- ev na ož- nem dročju. Ti od- alne pod- adi razli- nejših lajp- e se jav-

1. starostna onemoglost, nesposobnost za delo — 59;
2. duševna prizadetost in odvzeta opravilna sposob- nost (običajno so take ose- be pod skrbništvom — 10;
3. telesna invalidnost, ki je nastopila v otroštvu ali pre- den se je oseba zaposlila — 10;
4. bolezni, ki ovirajo redno zaposlitev (epilepsija, srce, živci itd.) — 10;
5. upokojenci z majhnim delovnim stažem in minimal- nimi pokojninami — 2.

Seveda je vzrokov več, ven- dar zaradi njihove raznovrst-

nosti ni mogoče vseh navesti.

Po reviziji socialnih pod- por je v občini 24 popolnih socialnih podpirancev, 67 del- nih in 9 mladoletnih. Po sta- rosti so razvrščeni socialni podpiranci takole:

- od 30 do 40 let — 10
- od 40 do 50 let — 16
- od 50 do 60 let — 22
- od 60 do 70 let — 30
- nad 70 let — 10.

Iz pregleda se vidi, da so socialni podpiranci najrazlič- nejših starosti, a da jih je 40 odstotkov starih nad 60 let. To kaže, da lahko raču- namo v bodočnosti z manj- šim številom oseb, ki jim bo treba zagotavljati življenjske pogoje s socialnimi podporami. Zavis pa seveda tudi od tega, kako bo celotno življe-

nje urejeno, koliko bo uspe- lo zmanjšati število družbe- no neprilagojenih ljudi in kakšno bo splošno zdrav- stveno stanje občanov.

Do letošnjega poletja je znašala najnižja socialna podpora 2000 dinarjev, naj- višja pa 9000 dinarjev. Najniž- je podpore so prejeli tisti, ki se lahko delno sami pre- življajo, osebe, ki žive v skupnih gospodinjstvih s svo- jimi družinskimi člani, ljudje s pravico do skromnega pre- užitka ali pokojnine in po- podobno. Najvišje podpore so prejeli za delo popolnoma nesposobni ljudje, ki nimajo nobenih drugih sredstev za preživljanje in nekateri vodi- jo celo lastno gospodinjstvo. Takšnih je v občini petnajst.

Po sprejetih ukrepih osta- ja najmanjša socialna pod- pora še vedno 2000 dinarjev,

vendar so povečane najvišje na 15.000 dinarjev. Povpreč- na socialna podpora je sedaj 8060 dinarjev in pomeni 45- odstotno povišanje glede na prejšnje stanje.

Ob teh ugotovitvah si mo- ramo odgovoriti na vpraša- nje: ali je že dovolj poskrb- ljeno za ljudi, ki so odvisni od družbene pomoči in ali so jim zagotovljeni vsaj mini- malni življenjski pogoji?

Nedvomno pomeni revizija socialnih podpor in njihovo zvišanje v letošnjem letu po- memben ukrep v tej smeri. Več kot umevno pa je, da z njim še nismo dosegli sta- nja, ko bi lahko na vpraša- nje odgovorili pritrdilno. Za izplačilo podpor v sedanjem obsegu mora zagotoviti ob- činska skupščina letno do- brih 10 milijonov dinarjev.

Znesek ni velik, vendar ga je treba ustvariti in v ta na- men določiti. Zato v bodoče mnogo zavisi od tega, kako bomo uveljavili splošne živ- ljenjske pogoje, kako bomo vplivali na mlade ljudi, da bodo svoje življenje upora- bili tako, da si bodo za sta- rost zagotovili uživanje sa- dov lastnega dela, kako bo- mo uspeli čim bolj zmanjša- ti kategorijo družbeno ne- prilagojenih ljudi — zlasti mladine ter kako bomo zbu- jali večjo skrb družinskih članov za tiste njihove naj- ožje sorodnike (starše, otro- ke, sestre in brate), ki bodo še odvisni od podpore in po- moči. Čim bolj bomo na tem področju uspeli, tem manj skrbi bo imela skupnost ob- čanov z zagotavljanjem sred- stev za socialne podpore.

Ko se vrača življenje

»Le še obračaj,« mu je dejal Vasilij in ga premeril s snopom iz svojih zenic. Martin je ujel njegov pogled in si dejal:

»Saj mu ne prideš na konec. Če je za temile vrati kaj živega, je način odklepanja najbrž signal, ki pove, kdo odklepa. Vse ima preudarjeno, vse pri njem nekaj pomeni.«

Spet je zavrtel ključ in poskušal odpreti vrata.

»Kolikokrat še?« je vprašal.

»Odklepaj, odklepaj!« mu je prigovoril stari, ki je med tem vstal in stopil korak proti omari.

Tretjič je v ključavnici zahrestelo in vrata so se sama odprla.

Tedaj je stal samotar že pri njih. Ogenj se je razgorel in osvetlil ves nered in umazanijo v koči.

»No, le izdevaj vse ven, kakor sem ti rekel,« je prigovoril komisarju in vzel v roke lončeno skledo z nekaj dni starimi žganci. Nekaj loncev in dežic, skled in malo jedilnega pribora sta hitro pobrala s polic in položila na tla. Potem je Vasilij dvignil police in jih prislonil k steni. Martina je začel peči v očeh dim, ki je polnil izbo, da je vse manj videl. Vasilij pa je potegni zadnjo steno omare k sebi, da se je odprla.

»Ta vrata ne škripljejo, tovariš komisar,« je dejal in si pazljivo ogledoval s čreslom obito steno, ki je zazijala za okvirom omare.

»Zdaj boš malo pomagal. Doslej sem tistale tretja vrata zmeraj odpiral sam. Pa je treba pošteno odriniti. Danes bova oba! Bo šlo lažje.«

Martin je gledal v napol preperelo čreslo, ki je bilo prav takšno, kakor na stenah po notranjosti koč in si ni mogel misliti, kje naj bodo tretja vrata.

Roki je položil poleg Vasilijevih v spodnji levi kot in se nagnil naprej.

Čreslo se je odpahnilo in odkrilo dobrega pol metra veliko odprtino. Notri je bila popolna tema.

Vasilij je položil prst na usta in pogledal komisarja, ki bi bil skoraj planil k temni odprtini in zakričal vanjo:

»Kdo si? Povej! Življenje se je začelo vračati in ta hip nisem v stanju drgetati v uganjanjih. Si iz naše čete? Oglasi se.«

A stari se je namenil izpeljati svoj obred do konca. Prikoval je komisarja na mesto in ga naredil nemega. Kar je imel zvedeti, mora priti tako, kakor je tu običaj in kakor ukazuje njegova volja. Tu je popoln gospodar samo Vasilij. Nihče drug. Ne gozdna uprava ne Nemci in ne partizani.

Strmo je gledal Martina. Ni mu dal do besede in geste. Opledel je z glavo in si vrgel lase na tilnik; kakor bi bilo to najpomembnejše.

Drva so zaprasketala in se premaknila. Plamen je skoraj ugasnil in Martina je dim že žgal v očeh, da so postajale vse bolj krvave.

Čez dolgo se je v temi za odprtim čreslom sprožil bled, slaboten glas, ki ga ni bilo mogoče prepoznati.

»Zakaj odpiraš ob tem času? Saj še ni večer.«

Vasilij je zgrabil Martinove ustnice in jih tiščal skupaj. Ni mu dal, da bi zakričal. Drugo roko je stegnil v temno odprtino in dejal:

»Dovolj dolgo si imel čik v ustih. Daj mi ga, da še jaz popijem malo tobakove slin!«

»Saj ti je dal Podrobar celo klobaso. Pusti mi ga, Vasilij,« je dejal notri proseč glas.

Martin bi bil planil k slabotnemu, bledemu, skoraj prozornemu glasu, a samotarjev pogled ga je držal na mestu. Njegova roka je stiskala komisarjevi ustnici in pritiskala ob dlesni.

»Jutri bo spet dan in spet se nama bo ljubilo grenke tobakove slin. Ne bodi potraten in daj mi čik!« Samotarjev glas je bil glas gospodarja.

»Ne morem, Vasilij. Požrl sem ga. Že ves čas me tako prijetno peče v želodcu.«

»Danes ne dobiš nič več,« je odvrnil Vasilij in izpustil komisarjeve ustnice. Spustil se je na kolena in se nagnil v odprtino. Spretno se je potegnil noter in dejal:

»Pridi za menoj!«

Martin je bil mnogo mlajši in vse bolj okreten. Vendar se je namučil, preden se je zvrlel skozi nizko odprtino. Notri je med tem že tekel čisto drugačen pogovor.

»S tobakom te skušam samo pripraviti. Danes se dogajajo v Pasji dolini stvari, ki niso čisto po moji volji. Ker boš čez nekaj trenutkov požiral vse zlahnejšo slino, odslej ne bova stradala tobaka. Če moreš, dvigni malo roko in si odlomi od klobase! Tule, pri tvojih prsih jo držim. Kar pogumno! Ti pol, ostalo jaz. Tistile, ki se baše skozi vrata, nama je v stanju preskrbeti dovolj tobaka.«

„Vabilo na takmičenje“

Prispevek, ki ga je objavil »Železar« pod tem naslovom, potvarja nekatera dejstva in žali udeležence in prireditelje II. zveznega tekmovanja gozdnih delavcev — sekačev, ki je bilo na Bledu 3. in 4. oktobra letos.

V pojasnilo bralcem »Železarja« sporočamo, da je zvezno tekmovanje priredilo in izvajalo:

VEČE NARODNE TEHNIKE JUGOSLAVIJE — BEOGRAD in da so bili lepaki in sporna vabila tiskana v srbohrvatskem jeziku v beograjski tiskarni.

Gozdno gospodarstvo Bled je s svojimi kadri pripravilo

le blejski stadion za tekmovanje gozdnih delavcev po naročilu prireditelja.

Torej velja zasmehovanje vabilu prireditelja »Veču Narodne tehnike Jugoslavije.«

Člankar se spotika ob nadvse dostojno prireditev, ki je bila namenjena gozdnim delavcem — tekmovalcem iz vseh naših republik. Nastopala je naša priznana skupina »Tine Rožanc«, ki dvomim, da jo ima kdorkoli pravico okarakterizirati s »prostonožnim rajanjem in treningom grl.«

Skupina »Tine Rožanc« pleše in poje predvsem ljudske

plese in pesmi, oblečena v lepe narodne noše.

Duhovit zaključek tega prispevka v »Železarju« bo gotovo vsem gozdnim delavcem — tekmovalcem širom Jugoslavije velika vzpodbuda, da bodo še prišli med nas učiti se gorjanščine in bohinjščine. Takrat bo dobrodošel tudi naš Slovenec, ki je on dan dobil vabilo, saj po lastni oceni »zna vse jezike.«

Vredno, da mu čestitamo!

za GG Bled
inž. Jurij Hočevar

K parodiji »Vabilo na takmičenje« in odgovoru nanjo

DA BI RAZLOČEVALI...

1. Bi bilo treba

razumeti, da parodija »Vabilo na takmičenje«, objavljena v »Železarju« št. 41, dne 10. 10. 1964, ne napada tekmovanja gozdnih delavcev — sekačev, pač pa vabilo, ki je bilo napisano v srbohrvatskem jeziku ne glede na to, da je bilo pod njim podpisano Gozdno gospodarstvo Bled. Če je napadeno vabilo in ne tekmovanje, potem ne morejo biti užaljeni udeleženci tekmovanja, lahko pa so prireditelji, ki so vabilo izdali in ga poslali tudi slovenskim povablencem. Vendar so lahko najmanj toliko užaljeni povablenci, ki so takšno vabilo prejeli.

2. Nikjer na vabilu ni bilo zapisano, da prireja tekmovanje **VEČE NARODNE TEHNIKE — JUGOSLAVIJE — BEOGRAD**, pač pa je bil podpisan **SAVEZNI PRIREDILSKI ODBOR — Gozdno gospodarstvo Bled**. In napadeno je bilo vabilo in kvečjemu še slab ustavni posluš.

3. Sporno je spotikanje ob »nadvse dostojno prireditev«, namenjeno gozdnim delavcem, ki jo je izvajala priznana skupina »Tine Rožanc«, katere res nima nihče pravice okarakterizirati s »prostonožnim rajanjem in treningom grl«. Kolikor je znano, nastopa priznana skupina »Tine Rožanc« s kulturnimi programi in ne z zabavnimi. Ali so člani nastopajočega ansambla vedeli, da ste njihov nastop propagirali kot zabavni program in ne kot kulturnega. Če niso vedeli, je prav, da zvedo, da bo morda še kdo užaljen.

4. Odgovor na parodijo, ki naj bi bil najmanj tako duhovit, da bi dokazal neduhovitost parodije, ugotavlja, da bo pisanje »gozdnim delavcem — tekmovalcem širom Jugoslavije velika vzpodbuda, da bodo še prišli med nas učiti se gorjanščine in bohinjščine.« Spoštovanje in čast gozdnim delavcem. Znamo ceniti njihovo naporno delo. Narobe pa je, da skušate skrivati za njihov hrbet nerodnost, ki ste jo zagrešili z vabili. Gozdni delavci res niso krivi zanjo.

Svarum

Avgust Kuhar

Te dni je preminil naš dolgoletni sodelavec Avgust Kuhar. Njegovo ime je tesno povezano z razvojem Železarne Jesenice. Kdo se ga ne bi spominjal? Zaposlil se je v železarni v letu 1935.

Zaradi njegovega širokega znanja je vsa leta službovanja opravljal odgovorne službe z vso resnostjo. Njegovo strokovno delo je bilo zelo pestro in precizno. Tako se ga spominjamo kot vodje strokovne knjižnice, urednika nekdanjega tovarniškega časopisa, urednika časopisa »Racionalizator«, referenta za HTV, referenta za racionalizacije in nekaj časa tudi kot sekretarja Železarne Jesenice.

Opravil je veliko pionirsko delo na področju zaščite in varnosti delovnega človeka. Predvsem pa mu pripisujemo vse zasluge pri organizaciji dejavnosti racionalizatorstva in novatorstva ter ga smatramo za prvega ustanovitelja v Železarni Jesenice. Pestro in strokovno delo mu dopolnjujejo še

številne brošure s področja varnosti, produktivnosti in organizacije dela, kakor tudi številne strokovne razprave.

V letu 1951 ga je prevzelo domotožje po koroški zemlji in po Kotljah, kjer se je rodil. Vrnil se je v domači kraj in se zaposlil v Železarni Ravne, kjer je bil tudi vodja službe HTV, propagande in urednik koroškega »Fužinarja«. V Ravnah in Kotljah so ga imenovali kar Prežihov Gustelj (Avgust Kuhar je bil brat pisatelja Lovra Kuharja — Prežihovega Voranca).

Avgust Kuhar je bil zelo navezan na brata, kateremu je bil v veliko oporo do zadnjih dni, predvsem med boleznijo. Vrnil se je v domači kraj tudi zato, da je izpolnil obljubo bratu Vorancu in upravljal njegovo domačijo ter urejeval literarno zapuščino.

Spomini na Kuharja, njegovo delo, vedrino duha, navdušenje za napredkom bodo ostali še dolgo med nami. **N. B.**

DELAJSKA UNIVERZA JESENICE

razpisuje

sprejem slušateljev v naslednje tečaje:

- ADMINISTRATIVNE
- STROJEPISNI — začetni
- STENOGRAFSKI — začetni
- ZA SEKRETARSKO ASISTENCO
- OSNOVNI KNJIGOVODSKI TEČAJ
- NADALJEVALNI KNJIGOVODSKI TEČAJ
- KNJIGOVODSTVO OSNOVNIH SREDSTEV
- MATERIALNO KNJIGOVODSTVO
- KNJIGOVODSTVO IN BLAGAJNIŠKO POSLOVANJE
- OBRAČUN PROIZVODNJE V SISTEMU ENOT

Vsa pojasnila dobite na Delavski univerzi Jesenice vsak dan od 8. do 13. ure in popoldan od 15. do 17.30 ure.

Telefon 82-427

Rok za prijavo: 20. 11. 1964

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

24. in 25. oktobra ameriški barvni CS film KLEPETANJE NA BLAZINI, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

26. oktobra ameriški barvni CS film DREVO ŽIVLJENJA, ob 17. in 20. uri. Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnicam zvišane za 30 din.

27. in 28. oktobra amer.-angleški film KRIK STRAHU, ob 17. in 19. uri.

29. in 30. oktobra jugosl. nemški film CLOVEK IN ZVER, ob 17. in 19. uri.

31. oktobra francoski barv. CS film ŽENA JE ŽENA, ob 17. in 19. uri.

Kino »PLAVŽ«

24. in 25. oktobra ameriško-angleški film KRIK STRAHU, ob 18. in 20. uri.

25. oktobra ameriški barvni CS film DREVO ŽIVLJENJA, ob 15. uri.

26. in 27. oktobra ameriški barvni CS film KLEPETANJE NA BLAZINI, ob 18. in 20. uri.

29. in 30. oktobra ameriški barvni VV film PAST ZA STARŠE, ob 18. in 20. uri.

31. oktobra italij.-španski barvni film POLKOVNIKOVE AVANTURE, ob 18. in 20. uri.

Kino ŽIROVNICA

24. oktobra angleški film NEPOZABNA NOČ (TITANIC).

25. oktobra mehiški barvni film NEVIHTA NAD MEHIKO.

28. oktobra ameriški barvni CS film KLEPETANJE NA BLAZINI.

31. oktobra ameriški barvni VV film PAST ZA STARŠE.

Kino DOVJE

24. oktobra mehiški barvni film NEVIHTA NAD MEHIKO.

25. oktobra angleški film NEPOZABNA NOČ (TITANIC).

29. oktobra ameriški barvni CS film KLEPETANJE NA BLAZINI.

31. oktobra ameriško-angleški film KRIK STRAHU.

Kino KOROSKA BELA

24. oktobra ameriški barvni VV film PAST ZA STARŠE.

25. oktobra ameriški barvni CS film VELICASTNIH SEDEM.

26. oktobra ameriški-angl. film KRIK STRAHU.

31. oktobra jug.-nem. film CLOVEK IN ZVER.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 23. oktobra od 12. ure do 30. oktobra do 12. ure.

ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Alojzij Jenko, Jesenice, Cesta maršala Tita 84, telefon 82-277.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Avguštin Tancar, Jesenice, Cesta maršala Tita 27, telefon 82-278.

Kino KRANJSKA GORA

24. oktobra ameriški barvni film VELICASTNIH SEDEM. Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnicam zvišane za 30 din.

25. oktobra ameriški barvni VV film PAST ZA STARŠE.

29. oktobra ameriško-angleški film KRIK STRAHU.

30. in 31. oktobra ameriški barvni CS film KLEPETANJE NA BLAZINI.

Prejeli smo

SLAB ODNOS DO POTNIKA

Tovariš urednik!

V sredo, 14. oktobra 1964, ko sem se vračal iz službe na Javorniku, sem ob 17.01 stopil v lokalni avtobus Koroška Bela — Jesenice. Sprevednici sem dal vozni listek med vožnjo, ki ga je pretrgala. Med vožnjo od Podklanca do obratne ambulate pa je sprevednica ponovno zahtevala vozni listek. Ko sem ga ji dal, mi je dejala, da ga ni pretrgala. Kljub mojemu prigovarjanju je zahtevala nov vozni listek, tako da sem ga moral ponovno odtrgati iz bloka. Čeprav zaradi tega nisem bil denarno oškodovan, nisem imel namena, da bi izkoriščal prometno podjetje »Ljubljana transport.« Menim tudi in sem odločno proti temu, da bi z druge strani podjetje »Ljubljana transport« zaradi pozabljenih uslužbenčev izkoriščalo naše podjetje.

Če bom v avtobusu kdaj pozneje doživel ponoven primer, bom vztrajal pri svoji trditvi, da sem v redu oddal vozni listek ter sem svoje stališče pripravljen zagovarjati tudi pred za to določenimi organi.

Karel Zorko
ref. za malo prodajo

ŠPORT IN KULTURA

Likof na Spanovem vrhu in na Voglu

V nedeljo 25. oktobra bodo jeseniški gorski reševalci izročili namenu svoje novo zavetišče na Spanovem vrhu. Zgradili so ga s prostovoljnimi delom in minimalnimi sredstvi. Zato jim moramo k uspehu iskreno čestitati. Zavetišče gorskih reševalcev na Spanovem vrhu je izrednega pomena, če upoštevamo, da je sredi bodočega celotnega rekreacijskega centra med Pristavo in Črnim vrhom.

Tudi zavetišče železarjev na planini Zadnji Vogel je pod streho. Preteklo nedeljo so tesarji postavili mlaj oziroma znak, da je bivač dograjen in da je treba le še urediti njegovo notranjost oziroma ga opremiti. To bodo storili jeseniški plezalci in alpinisti že v zimski sezoni, tako da bodo lahko spomladi bivač železarjev izročili namenu. Lokacija zavetišča železarjev, kot bivač tudi imenujemo, je srečno izbrana.

Postavljeno je na razgledni točki pod Snežno konto, kjer so idealna visokogorska smučišča in je le dva in pol kilometra oddaljeno od zgoranje postaje gondolske žičnice. Moralno in materialno sta podprla prizadevne plezalce in alpiniste naša železarna in podjetje Transturist iz Škofje Loke. V novem zavetišču, ki bo odprto spomladi kot smo že omenili, bodo našli mir in razvedrilo vsi, ki prihajajo v planine in smučki svet, da bi se psihično in fizično rekreirali.

Športne brzojavke

Dela na drsališču pod Mežakljo zelo dobro napredujejo. Položene so stopnice med stojišči na tribuni. Tribuna je zalita z asfaltom, ki bo toplotni izolator na stojiščih. Vsi nosilci bande so pritrjeni in pričeli so urejati okolico. Tako bo ledena plošča pripravljena za prvo tekmo, ki bo 30. oktobra z Dinamom iz Berlina.

Starejši košarkarji Jesenic so v tem tednu že dvakrat zmagali. Prvo tekmo so odigrali z vrstniki iz Škofje Loke in jih premagali s 74:60. Drugi njihov nasprotnik so bili Kranjčani, ki se tudi niso mogli dovolj upirati zelo razigranim gostom. Jeseničani so premagali Kranjčane s 75:37.

V soboto je bilo na hokejskem igrišču v Kranjski gori nekoliko nenavadno srečanje. Srečali so se košarkarji z Jesenic s kranjskogorskimi društvoma Jesenice.

rokometaši, ki tekmujejo v gorenjski ligi. Bilo je prijateljsko srečanje v rokometu. Zmagali so košarkarji Jesenic, ki so zelo dobro zamenjali koše z goli. Rezultat srečanja je bil 28:20 (13:8) v korist Jesenic.

V prvenstveni nogometni tekmi gorenjske lige sta se v nedeljo pomerili moštvi Jesenic in Trboj. Tehnično boljši in fizično močnejši domačini so popolnoma zasluženo premagali goste s 4:0 (0:0). Izid srečanja bi bil lahko mnogo boljši, če bi domačini izkoristili vse ugodne trenutke pred golom.

Predsednik HK Jesenice Viktor Brun je dal ostavko. Njegov odpovedni rok je en mesec. Kdo bo zasedel njegovo mesto, še ni znano. O sprejetju odpovedi in postavitvi novega predsednika bo odločala uprava Športnega društva Jesenice.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega draga moža, očeta in očima

LUDVIKA SKOKA

se najtopleje zahvalujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti v prezgodnji grob. Se posebno se zahvaljujemo primariju dr. Hafnerju in strežnemu osebju bolnišnice Jesenice, sostanovalcem za izkazano pomoč, darovalcem vencev in vsem, ki so nam izrekli sožalje in nam pomagali v dneh težke izgube.

Najlepša hvala tudi lastnikom avtomobilov za dragoceno uslugo.

Zalujoči: žena z otroki

ZAHVALA

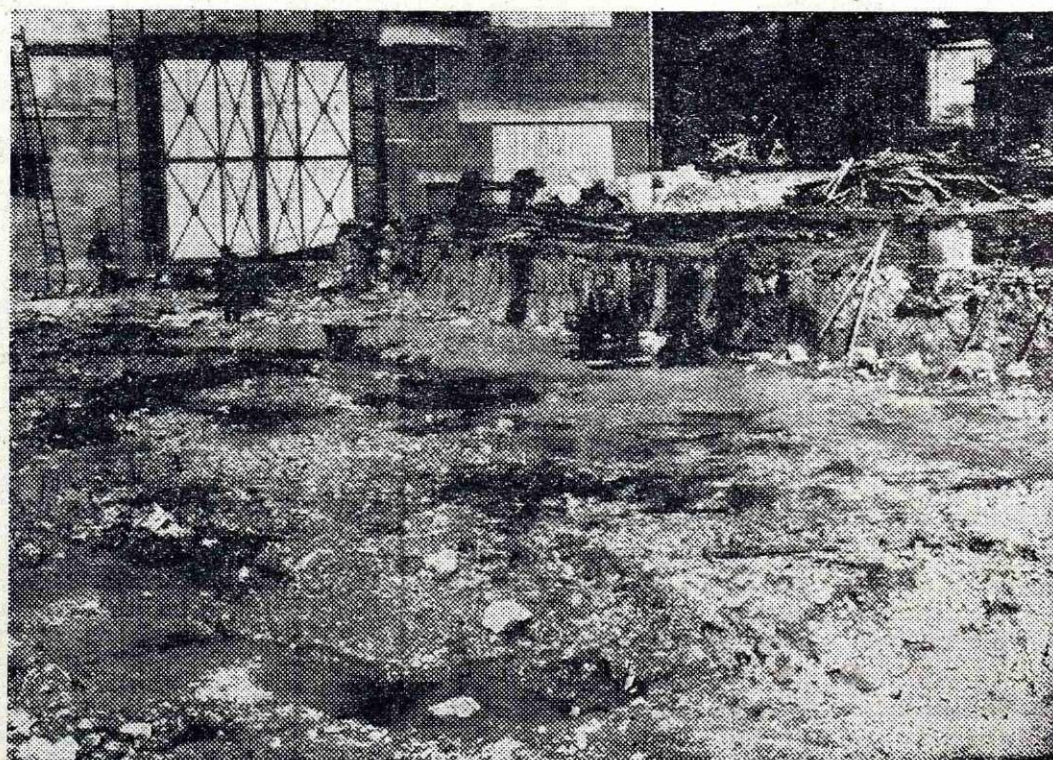
Vsem, ki so nam ob izgubi žene in matere

TILKE KEJŽAR

izrekli sožalje in lajšali bolečine s sočustvovanjem, poklonili cvetje in vence ter prepeljali z lastnimi vozili vse, ki so pospremili pokojnico na zadnji poti, iskrena zahvala.

Se prav posebno zahvalo pa izrekamo primariju dr. Brandstetterju, dr. Čehu, dr. primariju Hafnerju in dr. Vilmanu ter vsemu strežnemu osebju bolnišnice Jesenice, ki so pokojnici lajšali bolečine vse do njene smrti.

Kejžarjevi

Začeli so z deli za položitev normalnega tira k novi električni neči

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo železarnja, železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«

Obnovili smo znanje o zračnem zaviranju vlakov

Pravilno zaviranje vlakov je eden važnih predpogojev varnega prometa. Opušitev majhnega opravila lahko povzroči veliko nesrečo, žrtve in škodo. Da bi bili vsi, ki urejajo zaviralne naprave, upravljajo z njimi in sodelujejo pri preizkušanju zavor, o delovanju in dolžnostih dobro poučeni, je železniški inštitut pri skupnosti jugoslovanskih železnic priredil leta 1952 za pouk poseben vagon. V njem so naprave vseh vrst zavor in merilni instrumenti. Ob dajanju zraka s pomočjo črpalke pripete lokomotive lahko nazorno prikažejo delovanje od zaviralnika do sile zaviranja na zavorah.

Ta dinamometrični vagon je na Jesenice prispel pretekli teden, 16. in 17. oktobra je stal v železniški kurnilnici za pouk strojnega in prometnega osebja JŽ.

Za naše osebje vleka, prometa in vodje tirnih dvigal pa je tov. Damjan Radošević, strokovnjak za zaviranje, ki spremlja ta vagon, imel predavanje v ponedeljek, torek in sredo. Vsako leto namreč obišče vsa važnejša vozlišča in poučuje železniško osebje. Pri nas je bil letos že drugič. Z nazornim prikazom in predavanjem o pravilnem zaviranju so bili poslušalci zadovoljni. To je dobro zagotovilo za čim varnejše odvijanje prometa po naših tirih, ki imajo žal zaradi konfiguracije terena velike padce. Zato je nujno, da se osebje nenehno seznanja z delovanjem naprav in načini zaviranja.

B. B.

Dobrodošli med jeseniškimi delavci!

Na Jesenice je prispela skupina italijanskih kulturnikov, ki vrača obisk ansamblu narodnih plesov Svobode Jesenice in želi utrditi prijateljske in kulturne odnose med jeseniškimi delavci in delavci Genove. Instrumentalni orkester delavcev PIOMBINO — GENOVA — ITALIA bo priredil nocoj ob 19.30 v Čufarjevem gledališču koncert klasične glasbe italijanskih skladateljev, in ponovil koncert jutri zvečer ob isti uri v domu družbenih organizacij na Hrušici. Svoboda Jesenice vabi na koncert, katerega polnoštevilna udeležba bo prispevala k še boljšim prijateljskim odnosom s sosednjo republiko Italijo in še posebej k utrjevanju prijateljstva med delavci Italije in Jugoslavije. Gostje si bodo med 4-dnevnim bivanjem na Jesenicah ogledali nekatere obrate jese-niške železarne in predvsem novogradnjo. Gostitelj bo organiziral tudi več izletov, kakor izlet v Vrbo in Begunje, na Bled in v Bohinj ter v Kroško in na Vitranc, da bodo poleg dela naših železarjev spoznali tudi lepote

naših krajev. Ker pomeni obisk delavcev železarskega kombinata iz Genove tudi važen doprinos k strokovnemu soodelovanju med jeseniškimi železarji in delavci iz Genove, bosta goste iz Italije predvidoma sprejela tudi predsednik občinske skup-

ščine Ludvik Slamnik in glavni direktor jese-niške železarne inž. Matevž Hafner.

Članom instrumentalnega orkestra PIOMBINO — Genova iz Italije želimo na Jesenicah čim prijetnejše bivanje.

U. P.

Na osnovi potreb po premikačih v obratu promet objavljamo

razpis

ZA VPIS KANDIDATOV V TEČAJ ZA PREMIKAČE
Pogoji za sprejem v tečaj so:

- dovršenih najmanj 6 razredov osnovne šole,
- starost nad 18 let in ne preko 25 let,
- zdravstvena sposobnost za premikaško službo.

Prijave z navedbo rojstnih podatkov, šolske izobrazbe, kvalifikacije in dosedanje zaposlitve morajo predložiti kandidati do 30. 10. 1964 kadrovskemu sektorju Železarne Jesenice.

Opomba: Po uspešno zaključenem tečaju in opravljenem strokovnem izpitu bodo kandidati razporejeni na ustrezna delovna mesta na prometnem oddelku Železarne Jesenice.

Kadrovski sektor

Okvirni program lokalne radijske postaje Jesenice

V zadnji številki »Železarja« smo objavili članek, v katerem tov. Zdravko Anderle opisuje dosedanje priprave za ustanovitev lokalne radijske postaje na Jesenicah. V članku so omenjene tudi tri komisije, ki so bile ustanovljene z nalogo, da pripravijo vse potrebno za pričetek oddaj. Ena od teh je tudi programska komisija, ki je že pripravila okvirni program.

V preteklem tednu je bil na Jesenicah razgovor o okvirnem programu, ki ga je obrazložil predsednik programske komisije pri iniciativnem odboru tov. Jože Varl. Iz njegove uvodne besede je bilo razvidno, da bodo v prvem delu oddaje poročila, novice in objave. V drugem delu bodo na sporedu prispevki, ki jih bodo zbrali uredniki naslednjih rubrik:

1. glasbene oddaje vseh zvrsti,
2. novosti s knjižnega trga,
3. gledališča in delo Svobod v jeseniški občini,
4. filmska vzgoja — v tej oddaji bodo tudi razgovori o filmih, ki jih bodo predvajali v naših kinematografih,

5. zgodovina in spomeniško varstvo,

6. oddaja za mladino in pionirje,

7. šport in telesna vzgoja — v tej oddaji bo obravnavana problematika s področja vseh športnih panog, ki jih gojimo na Jesenicah. Predvideni so tudi direktni prenosi važnejših tekmovanj.

8. oddaje za razvedrilo.

Vso pozornost bo radijska postaja posvetila tudi problemom s področja delavskega in družbenega samoupravljanja in je za to določena posebna rubrika.

Udeleženci razgovora so predlagali, da bi lokalna radijska postaja Jesenice oddajala svoj program vsak dan in ne samo dvakrat ali trikrat tedensko. Prav tako so se udeleženci posveta strinjali s predlaganim programom, ki ga bo programska komisija predložila iniciativnemu odboru v nadaljnjo razpravo in potrditev. V kolikor bodo vse ostale priprave uspešno potekale, bo radijska postaja Jesenice lahko začela z rednim delom že v decembru.

-or

Občinska knjižnica Jesenice bo priredila v ponedeljek 26. oktobra ob 19.30 uri v dvorani gledališča

VEČER UMETNISKE BESEDE
Izvajalec je član SL gledališča Celje
MARJAN DOLINAR

Dolinar je v preteklih letih z velikim uspehom priredil podobne večere v vseh večjih slovenskih mestih. Poleg J. Tirana je edini slovenski igralec, ki se je posvetil umetniškemu pripovedovanju.

Na programu so dela oziroma odlomki iz del I. Cankarja, A. Aškerc, D. Ketteja, W. Shakespeara, A. Daudeta, A. S. Puškina, Voltaira, J. Benaventa.

Vljudno vabljeni!

Krajevne konference SZDL in priprave na volitve odbornikov

Občinski odbor SZDL delom. Pregledale bodo je na zadnji seji razpravljali o pripravah na volitve v občinsko skupščino. V aprilu prihodnjega leta namreč poteče mandat vsem odbornikom, ki so vpisani pod neparnimi številkami. Splošni zbor skupščine bo na eni od prihodnjih sej analiziral delo, nakazal problematiko v občini in imenoval volilno komisijo. Naloga komisije bo izbrati predloge za kandidate, ki jih bodo občani predlagali na krajevnih zbiorih.

Na tej seji so člani razpravljali tudi o pripravah za izvedbo konferenc krajevnih organizacij SZDL, ki naj bi bile zaključene do 20. decembra. Na teh konferencah bodo izvoljena nova vodstva krajevnih odborov. Delegatov za občinsko konferenco letos ne bomo volili, ker bo ta šele prihodnje jesen. Sprejeli so tudi priporočilo, da naj se sredstva za šolstvo formirajo v določenem razmerju in ne več v obliki dotacij.

Iniciativo pri delu za izbiro kandidatov bodo vse-kakor imeli krajevni odbori SZDL. Tudi tehnične komisije bodo pričele z

B. B.